
GRUNDNOTAT

Udenrigsministeriet
Nordgruppen

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 46.C.10.a.
CC.: Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 9. marts 2007
Emne: EU-kommissionens henstilling om Fællesskabets deltagelse i Den internationale hvalfangstkommission (IWC)

Henstilling fra Kommissionen til Rådet om Det Europæiske Fællesskabs deltagelse i forhandlingerne om kommerciel hvalfangst i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC)

SEK(2007) 115 endelig

Dette grundnotat fremsendes tillige til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

1. Resumé.

Kommissær Dimas præsenterede ved rådsmødet (miljø) den 20. februar 2007 – under punktet "Eventuelt" Kommissionens fortrolige henstilling til Rådet om Det Europæiske Fællesskabs deltagelse i forhandlingerne om kommerciel hvalfangst i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC). Sagen ventes snarest at komme til behandling i en rådsarbejdsgruppe. Forslaget vurderes umiddelbart ikke at have konsekvenser for hverken statsfinanserne eller samfundsøkonomien. Heller ikke miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, idet hvaler i forvejen er totalfredet i EU's farvande. Regeringen deler EU-kommissionens synspunkt om, at verdens hvalbestande skal sikres den bedst mulige beskyttelse mod uforsvarlig udnyttelse. Regeringen finder imidlertid ikke, at Kommissionens forslag er det rette redskab til at nå dette mål.

2. Baggrund

Kommissær Dimas præsenterede ved rådsmødet (miljø) den 20. februar 2007 – under punktet "Eventuelt" Kommissionens fortrolige henstilling til Rådet om Det Europæiske Fællesskabs deltagelse i forhandlingerne om kommerciel hvalfangst i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC).

Kommissionen finder, at den overordnede målsætning for EU bør være en opretholdelse af moratoriet mod kommerciel hvalfangst, at EU bør optræde samlet med denne målsætning i IWC, og at Kommissionen skal bemyndiges til at forhandle på EU's vegne i IWC.

3. Hjemmelsgrundlag

Kommissionen begrundet sit initiativ med en henvisning til Habitatdirektivet, som beskytter alle hvalarter fra forstyrrelse, fangst eller planlagt aflivning i farvande, der henhører under Fællesskabets farvandsområde. Direktivet tillader ikke nogen genoptagelse af kommerciel hvalfangst på arter, der helt eller delvist, optræder i Fællesskabets farvandsområder.

Kommissionen begrundet endvidere sit initiativ med en henvisning til Washingtonkonventionen (CITES) om forbud mod handel med truede planter og dyrearter samt herudover med en henvisning til Fællesskabets Marine Strategi og et kommende direktiv til udmøntning af denne strategi.

Kommissionen oplyser, at hvor Fællesskabet har eksklusiv kompetence på fiskeriområdet er miljøpolitikken delt kompetence. For så vidt angår miljøpolitikken finder Kommissionen i medfør af artikel 174 i Traktaten en forpligtelse for Fællesskabet til at sikre bl.a. hvaler globalt. Til den ende kan der indgås aftaler med tredjeparter i henhold til artikel 175 og 300 i Traktaten.

Kommissionen henstiller derfor på basis af Traktatens artikel 300.1 til rådet om at bemyndige den til at deltage i forhandlingerne om kommerciel hvalfangst under IWC. Kommissionen skal i henhold til henstillingen bistå i dette arbejde af en komité bestående af medlemslande. Kommissionen tilføjer, at IWC's beslutninger vedrører miljømæssig beskyttelse, og at forhandlingerne herom falder under artikel 300.1 i traktaten, hvor beslutninger skal tages med kvalificeret flertal.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen finder, at EU's miljøpolitik ikke vil kunne være effektiv i Fællesskabets farvandsområder, hvis den ikke følges op på globalt plan. Kommissionen peger på, at IWC er den ansvarlige internationale organisation vedrørende forvaltning og bevaring af hvalbestandene på globalt plan. IWC's formål, angives det, er at bevare og forvalte hvalbestande med henblik på at sikre en forsvarlig udvikling af hvalfangstindustrien.

Kommissionen peger på, at IWC kun tillader stater som medlemmer og at et arrangement, som kunne tilsikre at Fællesskabet kan blive medlem, forudsætter ratifikation af alle IWC's medlemslande af en protokol til IWC's konvention. EU's Råd – fremgår det af henstillingen – fulgte i 1992 ikke et forslag fra Kommissionens side om, at Fællesskabet skulle søge medlemskab af IWC. Kommissionen er på denne baggrund i dag observatør i IWC.

Det oplyses, at kommerciel hvalfangst blev midlertidigt suspenderet i 1986, da der på daværende tidspunkt var usikkerhed om de forskellige hvalbestandes biologiske status. Hoveddrøftelsen efterfølgende i IWC har siden været om de enkelte hvalbestandes biologiske situation er forbedret i et sådant omfang, at man – kontrolleret – kunne ophæve suspensionen af forbudet

mod hvalfangst på disse arter. Disse drøftelser har, anføres det, ført til ekstremt polariserede konfrontationer mellem de stridende grupper i IWC, som med ca. halvdelen i hver af grupperne er henholdsvis for eller imod hvalfangst. Samtidig, angiver Kommissionen, er det en kendsgerning, at ledende medlemmer af IWC har modsat sig moratoriet og udfører, hvad der betegnes som videnskabelig hvalfangst.

Kommissionen nævner, at der på sidste årsmøde i IWC i juni 2006 blev vedtaget en resolution med simpelt flertal, som opfordrer til overvejelser om bæredygtig udnyttelse af hvaler, idet det bemærkes, at en ændring af hvalfangstforbudet kræver 75% af alle stemmer i IWC. Kommissionen peger også på, at en anden resolution, som foreslog hemmelige afstemninger, kun manglede to stemmer for vedtagelse.

Kommissionen tilkendegiver, at forbudet mod hvalfangst falder i tråd med Fællesskabets politik, jfr. de tidligere nævnte retsakter. Kommissionen mener dertil, at det er vigtigt, at forbudet fortsat opretholdes. Kommissionen er derfor besluttet på at bruge Kommissionens observatørstatus i IWC fuldt ud med henblik på at sikre Fællesskabskoordinering, som tilsigter hvaler på verdensplan et højt beskyttelsesniveau.

Kommissionen foreslår konkret:

- at Rådet tillader Kommissionen, på vegne af Fællesskabet, at deltage i forhandlingerne om kommerciel hvalfangst i IWC for så vidt angår forhold, der henhører under Fællesskabets kompetence.
- at Kommissionen fører disse forhandlinger på vegne af Fællesskabet for så vidt angår forhold, der falder ind under Fællesskabets kompetence i konsultation med en komité bestående af medlemslandene og i overensstemmelse med forhandlingsdirektiver vedtaget af Rådet
- at Kommissionen og medlemslandene skal samarbejde nært for så vidt angår forhandlingerne vedrørende forhold, der er omfattet af blandet kompetence med henblik på at søge enhed i Fællesskabets internationale repræsentation.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og konsekvenserne herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at have konsekvenser for hverken statsfinanserne eller samfundsøkonomien. Heller ikke miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, idet hvaler i forvejen er totalfredet i EU's farvande.

9. Høring

Sagen er sendt i høring hos interesseorganisationer med frist den 30. marts 2007.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er sig de særlige danske hensyn i forhold til Rigsfællesskabet bevidst. Regeringen deler EU-kommissionens synspunkt om, at verdens hvalbestande skal sikres den bedst mulige beskyttelse mod uforsvarlig udnyttelse, idet man samtidig fra dansk side støtter princippet om en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer på det bedst mulige videnskabelige grundlag. Regeringen finder imidlertid ikke, at Kommissionens forslag er det rette redskab til at nå dette mål.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater gjorde ved præsentationen ved miljørådsmødet den 20. februar 2007 opmærksom på, at der var delt kompetence på området samt at Kommissionen alene havde observatørstatus i IWC, og det var væsentligt, at medlemsstaterne deltog direkte i IWC forhandlingerne.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udenrigsministeriet